

Steendruk

Wat is steendruk?

Steendruk of lithografie maakt geen gebruik van een verhoging of verdieping en wordt daarom vlakdruk genoemd.

Hoe komt een afbeelding op de steen?

De afbeelding wordt met krijt, potlood, litho-inkt of een combinatie van deze materialen op de steen aangebracht. Deze lithografische materialen bevatten vet dat bij het tekenen of penselen direct wordt opgenomen door de fijne poriën van de lithosteent. Dit zogenaamde ‘vetbeeld’, dat exact gelijk is aan de afbeelding, wordt uiteindelijk afgedrukt.

Wat gebeurt er voor het drukken?

Na het tekenen wordt de steen geprepareerd met Arabische gom. De gom zorgt ervoor dat de steen goed water opneemt. Dat is straks belangrijk bij het drukken. De gom heeft geruime tijd op de steen gestaan en wordt met water verwijderd. De tekening wordt met water en terpentijn uitgewassen. Het vetbeeld ligt bloot en de tekening wordt met drukinkt opgerold.

Hoe wordt er gedrukt?

De steen wordt opgerold met drukinkt. Dit kan zwart zijn, maar ook een kleur. Alleen het vetbeeld neemt inkt op, de vochtige omringende steen stoot de inkt af.

Als de tekening voldoende op kleur is kan de steen worden afgedrukt. De steen wordt op de wagen van de pers geplaatst. Een passende rijver wordt in de pers geplaatst.

De tekening wordt afgedekt met een schutvel, een onderdekker voor extra drukverdeling, en met de gladdekker. De steen kan nu worden gedrukt.

Hoe drukt men meerdere kleuren?

Bij meerkleurendruk wordt voor iedere kleur een nieuwe tekening op de steen aangebracht.

De eerste tekening wordt weggeëtst. Het oude vetbeeld blijft nog zichtbaar maar drukt niet meer mee. De kleur wordt op de steen getekend.

Na het prepareren wordt de kleur gedrukt.

Ledenblad uit 1913 van de Vakbond van Steendrukkers in België.

Hoe drukt men kleuren passend?

Bij meerkleurendruk worden paskruisjes meegetekend die later bij het drukken van één of meer kleuren nodig zijn. In het midden van het kruisje wordt een gaatje in de steen geboord. Door het midden van de paskruisjes van de 1e tekening wordt een gaatje geprikt.

De naalden worden in de gaatjes op de steen geplaatst en langs de naalden wordt het papier naar exact dezelfde plaats geleid als bij de eerste druk. De kleur wordt zo precies op de juiste plek gedrukt.

Wat gebeurt na het drukken?

De lithosteent wordt na het tekenen en drukken geslepen met carborundumpoeder. Voor het slijpen worden een slijpsteen en voor het fijne werk een glazen looper gebruikt.

Door het slijpen van de steen ontstaat een korrelige oppervlakte die grof of fijn van structuur kan zijn en van invloed is op de tekening. Dit is te vergelijken met het tekenen op ruw of fijn papier.

Advertentie voor de verkoop van een Duitse steendruk-snelpers.